DE
FEBRIS INTERMITTENTIS INDOLE ET CURATIONE,

CUM

OBSERVATIONE OCTANAE ADIUNCTA.

DISSERTATIO

INAUGURALIS MEDICA,

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS

IN

UNIVERSITATE LITTERARIA FRIDERICA GUILELMA

PRO SUMMIS

IN MEDICINA ET CHIRURGIA HONORIBUS

RITE OBTINENDIS

DIE I. M. IUNII A. MDCCCXXXI.

H. L. Q. S.

PUBLICE DEFENSURUS EST

AUCTOR

FRIDERICUS GUILELM. PIEPER,

GUESTPHALUS.

OPPONENTIBUS:

J. BECKERS, MED. ET CHIR. CAND.
L. MARX, MED. ET CHIR. CAND.
J. STRIPPELHOFF, MED. ET CHIR. CAND.

BEROLINI.

TYPIS FRATRUM UNGER.

FRATRI CARISSIMO

PHILIPPO ANT. PIEPER,

MED. ET CHIR. DOCTORI

HASCE

LITTERARUM PRIMITIAS

D. D. D.

AUCTOR.

„Displicet illa, uti nunc est, ventosa loquacitas, quae sub amplo verborum volumine nil solidi tenet: Displicet illa opinionum vertigo, qua ars laborat, ubi hypothesis hypothesin trudit."

Semper erat in deliciis meis, operibus magni Maximiliani Stoll dedicare studium accuratius. Saepe attrahebar dictione egregia viri egregii et saepe phrasin illam proëmii operis illius de cognoscendis febribus recitavi mihi. Sed nunquam sensatione altiore, quam cum ausus eram, dissertationis huius lineamenta mandare chartae. Perspicuum mihi erat, omnes cogitationes meas, omnia dicta mea forsan etiam condemnari illius judicio. Diu idcirco haerebam, an sententias de febre intermittente in lucem proferrem, nec ne. Sed sublatum est illud dubium, neminem iure de iuveni doctorando nimium exspectare nec posse, nec velle Tum quoque observatio octanae, quae rarissime obvenit, admodum me incitavit, consilium-

que firmavit meum. Occasionem hanc mihi datam libenter arripui, ut verba nonnulla adiicerem ad volumina, quae temporibus nostris scripta sunt de morbo, quo pars Europae magna laborat hucusque ex annis aliquot. Raro enim febris intermittens maiori studio persecuta est in patria nostra, quam ex illo tempore.

Febris intermittens regulari mutatione omnium symptomatum, ei adnexorum, sese manifestat, atque intercurrente apyrexia ab omnibus aliis febribus bene est separata. Nullus fere datur morbus, in quo norma haec tam fixa, tam distincte esset expressa. Frigus, calor, sudor, ordine nominato se excipientia paroxysmum formant, quorum absentia apyrexia significatur. Symptomatum horum ordo typus nominatur, qui vel regularis esse potest, vel irregularis. Regularis sensu strictiore nobis praebet typum periodicum.

DE TYPO PERIODICO IN GENERE.

Quo magis organismus aliquis a momentis externis determinatur, et vi vitali caret ad gerendam vitam egoisticam, eo magis quoque mutationibus externorum est obnoxius. Hac

autem ex causis planetaribus terrestribusque ortum ducunt, et hinc lege quasi mathematica stringuntur, uti hoc regulari sequentia diei et noctis, aestatis hiemisque, et multis aliis est videndum. Necessarium fuit, tot sidera, tot terras legi subiicere fixae, ne motibus contrariis se invicem perturbarent. Omnes actiones ab illis determinatas, iisdem premi debere legibus, facile apparet.

Regnum minerale vi egoistica tantopere est destitutum, ut nonnisi legibus subordinetur physicis. Fossile quodlibet actu creationis pondere proprio praecipitabatur et tantum conditionibus remotis impedientibus, crystallisatione manifestare licuit vitam inhaerentem.

Plantae vi vitali gaudent maiori gradu et vitam magis egoisticam transigunt; sed terrae adhuc infixae terrestri quoque influxui obediunt. Voluntate carent, quamquam motus actu fructificationis nonnullarum plantarum observatos hanc simulant. Radices terra retinentur, partes ceterae trahuntur ad solem. Haec alta plantarum dependentia planetae nostrae omnibus ipsarum actionibus eandem committit fixam, mathematicam legem, qua ipsa tenetur. Qua

ex causa nullibi typum periodicum invenias strictiorem, quam in regno vegetabili et in functionibus plantarum omnibus. Cyclus plantae certis et praecisis includitur limitibus. Illa oritur, crescit, floret, maturescit atque moritur, et haec omnia plerumque aestate una eademque et secundum normam certam. Ver et autumnus vitae imponunt limites arctos. Cyclus hic vitae magnus sese reiterat fere qualibet actione plantae vitali minori. Certo tempore foliis ornata est arbor et privata. Flos sese aperit et claudit in multis eadem semper hora et ita terrae solisque cursu determinantur, ut tempestas aliaque momenta obnoxia nullam exercere possint vim in hac functione. Exoritur inde notissimum horologium florale. Ne omnes plantarum functiones, in quibus typus periodicus est manifestus, repetam, cum omnes idem idemque demonstrant, sufficiat annotare: Regnum vegetabile purissimam repraesentare typi periodici imaginem.

Protozoorum genus plantis arcte adnexum ortumque maxima parte e dissolutione organicae materiae ducens, eadem respectu typi periodici ostendit phaenomena. Exoriuntur et

moriuntur cum illis plurimae. Aestas producit, dissolvitque hiems. In functionibus periodicum typum illarum immittantur, uti distincte in genere volvocum videre licet. Gradum perfectibilitatis magnum assecuta animalia sese eripiunt terrae et vi solis, quo modo typo periodico stricto liberantur. Quod vero gradatim nonnisi fieri potest. Idciro aves defoliationem dejectione pennarum autumnali (*Mauser* dicta) imitantur; imo aves migrantes plantarum imaginem caducarum prae se ferunt, cum tempore aliquo certo oculis se eripiunt nostris et certo iterum se nobis offerunt reversas. In animalibus perfectioribus typum periodicum illum nonnisi in sexuali functione reperimus et in illis functionibus omnibus, quae ad vitam vegetativam (productivam et reproductivam) pertinent. Animalia illa, quae per hiemem somno sunt oppressa, vitam plantae reddunt modo distinctiore.

Homo, maxime remotus a regno vegetabili, in functionibus suis quoque maxime caret typo periodico.

Cum inde, uti ex omnibus his apparet, typus periodicus praeponderare solet, quo ma-

gis organismus aliquis tendit ad regnum vegetativum, illum haud omnino deficientem quoque in functionibus animalium perfectiorum invenire debemus, quae factori vitae respondent vegetativo. In organismo humano factori vegetativo in organis assimilationis sedes committitur; qua ex causa, cum Gangliorum systema his praesidet, nervos illos praecipue ad vitam vegetativam pertinere, nemo potest dubitare. Facile inde videndum, omnes functiones, quae regimine systematis Gangliorum premuntur, aliquid periodici in se habere, necessarium esse. Et vere hoc animadvertendum est in plurimis organorum abdominalium functionibus. Sic deiectiones alvinas facile certo tempore peragi notum est, cum intestinum rectum, functioni huic praepositum, a nervis e plexu mesenterico et hypogastrico dirigatur. Quod vero clarius demonstrat menstruatio, intermissionibus accurate distinctis, quae plexu uterino est determinata. Uti hoc in organismo sano, ita multo magis in morboso sese manifestat, si systema Gangliorum afficitur. Qua ex causa tussis convulsiva, nec minus epilepsia ex abdomine orta typo utuntur intermittente. Prae ceteris autem

febris intermittens affectione specifica quadam Gangliorum abdominalium exoritur; hic causa, hic sedes. Multa sunt, quae hoc demonstrant et quae repetere haud necessarium puto, cum auctores multi idem deducere sunt conati.

Sedes febris intermittentis systema est Gangliorum et quidem abdominalium. Quousque vero sese extendit illa affectio? Num plexus omnes vel nonnulli sunt correpti? Quaenam harmonia inter hanc affectionem et febres intermittentes invenitur diversas? Quaestiones, revera attentione dignissimae et hucusque, quantum scio, et uti mihi videtur haud bene solutae! Licebit inde mihi, cogitationes meas hoc loco in lucem proferre, quoad observationibus studio persecutis praecipuo, concludere didici.

Si nervi Gangliorum, qui respirationi praesunt et inde ad sympathicum maximum maiori ex parte pertinent, affecti sunt, tussis periodica, quam convulsivam vocant, exoritur. Si affectio est altior, quam quae occupare possit diaphragma, asthma periodicum vel Millari se ostendit. Discrimen ergo inter tussim convulsivam et asthma Millari nonnisi sede datum est, cum affectio eadem morbum efficit utrumque, et

symptomata secundum functionem partium affectarum diversam nonnisi diversa obveniunt observatori. Probandum vero mihi quidem videtur, ab affectione nervi sympathici maximi, quantum ad diaphragma pertinet, tussim convulsivam et quantum ad glottidem, tracheam et bronchos pertinet, asthma Millari provocari. Parva affectionis extensio, et connexio minor huius cum vasorum systemate, febrem exoriri vetat, quae esset certe intermittens, et quidem servans typum paroxysmi tussis et asthmatis. Sicut vero nervi e sympathico maximo orti functiones ad respirationem spectantes, regunt, sic plexus abdominales functionibus organorum abdominis sunt praepositi. Alterationes horum ergo quoque alterationes in assimilationis organis protrahi necesse est. Uti vero in pectore affectio superior, vel inferior nervi sympathici, morbos efficit diversos, quamquam nonnisi symptomatibus et non revera, sic in abdomine alia oritur febris intermittens, quout pars superior vel inferior plexuum abdominalium est affecta. Si plexus coeliacus (saltem praecipue) solus affectione illa specifica corripitur, nonnisi febris intermittens quotidiana oriri potest. Ob

coniunctionem cum nervo vago, splanchnico et sympathico fere semper simul cum febre quotidiana symptomata affectionis organorum pectoris inveniuntur. Dolores pleuritici, tussis, respiratio inaequalis, anxia, palpitatio cordis et multa alia phaenomena, statum morbosum viscerum pectoris demonstrantia, comitari solent quotidianam. Dolores dorsales usque ad scapulam progrediuntur, haemoptysis haud rara. Vomitus non semper apparet. Quod intermittens haec facile et saepe noctu ingredi solet, uti tussis convulsiva et asthma Millari, mihi affectionem nervi sympathici maximi simul reddit verisimilem. Vomitus in quotidiana, sicut in tussi convulsiva non semper, sed saepe intrat, et sic demonstrat, partes affectas in morbo utroque iuxta se esse positas et forsan commisceri. Inde asthma Millari, tussis convulsiva et quotidiana noctu facere solent paroxysmos.

Tertiana febris e maiore affectionis extensione versus partes inferiores plexuum abdominalium ducit originem. Etenim status morbosus e coeliaco ad mesentericum progreditur plexum superiorem. An hic, an occupatur totus plexus coeliacus, qui in quotidiana semper

erat correptus, quod idem est; tantum facile observari potest, partes laesas in tertiana extensione gaudere maiori, quam in quotidiana. Dolores se ad hypochondria extendunt. Vomitus vehementior saepiusque apparet, sensatio pressionis in abdomine ambitum occupavit maiorem. Facile hoc videbis, si aegrotos duos, unum febre quotidiana, alterum tertiana laborantes alternatim observare velis et examinare.

Evidentius nobis apparet in quartana. Affectio sine dubio ad plexum progressa est mesentericum inferiorem. Ad symptomata iamiam nominata adhuc in inferioribus abdominis partibus dolor, anxietas, sensatio pressionis sese associant. Functiones huius regionis excretoriae magis sunt perturbatae. Excretio alvi retardata et urinae saepe alienata ob nervos huic functioni praepositos affectos. Pressio, dolor in regione mesogastrica usque ad hypogastricam et latera adiecta, uti lumbalia atque iliaca progredientes nunquam deesse solent, et facile loca affecta nobis indicant accuratissime. Sed et in hac febre symptomata quotidianae et tertianae distincte adsunt, ita, ut extensio affectionis maior facile appareat observanti.

In octana praecipue partes abdominis infimas observavi affectas. Dolores in inguinibus et osse sacro usque ad anum. Sensatio spastica in urethra, alvus tardissima, ischuria completa, ut credere liceret, plexus haemorrhoidales et vesicales morbo esse correptos. Symptomata vero illius paulopost adnotabo, quae ergo hoc loco transire licebit.

Ex observationibus his omnibus studio et cura persecutis, persuasum me habeo, typum febris intermittentis maiore vel minore extensione affectionis illius in systemate gangliorum produci. Ut paucis dicam: Quo maior pars gangliorum affecta et quidem extensione, eo maiora spatia inter paroxysmos. Si pars minor est affecta, febris erit quotidiana, si pars maior, tertiana aut quartana et sic porro. Ex his quoque intelligendum est, cur quotidiana facilius, tertiana vero et quartana difficilius sanandae. Intensitas affectionis maior nonnisi paroxysmum reddit vehementiorem.

Paroxysmus ipse explosio esse videtur, qua differentia, in nervis affectis exorta, perducitur ad indifferentiam. An illa actionis electricae similis sit, nec ne, parum interest.

Hoc elucet observanti, in parte minori affectorum nervorum etiam minore tempore differentiam, ad explosionem necessariam produci posse. Quo altiori parti nervorum inhaeret morbus, eo angustioribus clauditur terminis, et inde eo brevior est cyclus, paroxysmum apyrexiamque continens. Videmus hoc facile in tussi convulsiva, quae sedem posuit in nervis gangliorum, qui pertinent ad pectus. Inde pars parva occupata est, et inde quoque paroxysmus saepius apparet, quam in febre intermittente, cuius sedes iam inferior est, et extensior.

Febris intermittens *duplicata* exoritur, si factores explosione illa (paroxysmo) haud reducantur ad plenam concordiam, et tum tempore aliquo praeterlapso explosio secunda non tam vivido efficitur nisu, qua saturata datur indifferentia. Hinc paroxysmus alter semper mitior, viribus plerumque explosione priore partim haustis. Sic observationibus probandum.

An vero febris intermittens *duplex* existat, quaestio non distincte solvenda. Scriptores de hac re dicunt, febrem adesse duplicem, si ipsis obveniunt paroxysmi, congrui cum febribus pluribus, vario intrantibus temporis spatio, cum

prius una nonnisi se manifestaverat febris. Paroxysmos inaequales hanc demonstrare putant transformationem. Sed non semper in talibus febribus paroxysmi inveniuntur inaequales. Quid autem respondendum, si quotidiana progreditur in tertianam? Phaenomenon revera haud rarum! Si hoc vero non alio modo, nisi maiore affectionis extensione explicari potest, uti demonstrare tentavi, cur non est credendum, affectionem illam nervorum gangliorum conditionibus faustis ad minorem retrahi partem et sic e tertiana fieri posse quotidianam? Attamen facile vides, hoc difficilius esse, et inde rarius obvenire solere. Observationibus autem hoc magis est eruendum, quae cum mihi in tali copia desint, qualis necessaria est, libenter transibo investigationes plures, et me vertam ad therapiam febris intermittentis.

Gangliorum nervi, uti iam commemoravimus, febri intermittenti committunt sedem; systema illud alienatum est. Quod cum organa assimilationis regit, haec quoque in functione perturbentur necesse est. Hinc plerumque simul cum febri intermittente sordium adsunt symptomata. Lingua muco obtecta, vomituriționes vo-

mitusque existunt, ut credendum sit, ingesta adesse vera. Qua ex causa cavendum est, ne culpam iniicias in ciborum qualitatem, quae nonnisi in organis assimilationis est posita. Sordes istae plerumque secretione alienata sunt producta, et ingesta fortuito possunt accedere.

Quae veritas vim magnam in therapiam febris exercet intermittentis. In plurimis casibus inde aegroto dabis frustra vomitivum, quamquam adsint quoque lingua obtecta et vomiturítiones. Lingua sordida significat secretionem perturbatam et vomituritio vim nervorum gangliorum alienatam. Quid inde adiuvant vomitiva? Sordes vix eiectas sequuntur secretione turbata adhuc perdurante novae sordes. Si ergo ob nullam aliam causam porrigere vis vomitivum, quam evacuandi gratia, tum nusquam erit necessarium, quam quo revera invenias ingesta, quae assimilatione iam debilitata haud sunt subigenda. Si sordes nonnisi secretione alienata ortae sunt, vomitiva plane contraindicationem prae se ferunt. Nam operatione illa organa debilitata magis adhuc debilitantur. Quamobrem vomitiva tam generaliter in febri intermittente adhibere, mihi incongruum esse videtur,

si causa proxima bene est perpensa. Si adsint ingesta vera, nullus erit, qui carere velit vomitivo. Nam illa non solum assimilationi, sed ipsis medicamentis necessariis contraria sunt, et eorum resorbtionem omnino prohibent.

Organis his, uti iustum, liberis, tempus adest ad remedia idonea adhibenda. Multa sunt, quae uti febrifuga laudabantur a medicis. Sed omnia nonnisi accuratiore respectu causae proximae eligenda sunt et multa, quamquam auctoritate quadam magna introducta, attamen sunt reiicienda. Nervi gangliorum, uti iam saepius annotavimus, modo primario sunt affecti. Omnia assimilationis organa igitur, quibus praesunt, modo secundario erunt alienata. Indicatio inde prima respicere debet assimilationis organa in statum elevare illum, quo idonea reddantur ad absorbenda remedia et nutrimenta. Necessarium est, primo, vitalitatem nervorum reducere in statum priorem sanum, secundo, his remediis addere febrifuga sic nominata. Sed nonnisi ea sunt eligenda, quae simul vim assimilationis augere valent, ut recidiva prohibeantur. Nam haec febrifugis omnibus haud sunt praecavenda, et iis nonnisi remediis confiden-

dum est, quae roborant assimilationis organa, nervorumque augent vitam ad reiiciendos influxus novos perniciosos. Sanatio enim febris intermittentis non solum paroxysmi suppressione febrilis consistere potest, sed unico in eo, ut causae omnes hanc facientes plane tollantur. Ea ex causa cortex chinae ipse, id refugium veterum medicorum fere unicum, hoc egregium febrifugum male sanare valet febrem intermittentem. Opportunitas semper perdurat et recidiva haud praecavenda. Cortex enim natura gaudet nimis indifferente, quam ut nervis gangliorum aliquid amici praebeat. Nec minus assimilationis apparatum roborare valet, uti est necessarium. E contrario cortex chinae his organis inimici aliquid in se habet, et, uti notum, primae viae debilitatae aut sordidae semper contraindicant chinae corticem. Nisi esset inde vis febrifuga huius tam excellens, certe nunquam tollere valeret paroxysmum. Quibus ex causis quoque post adhibitum corticem tam facile redit febris fugata. Nam paroxysmum supprimere, nondum est febrem sanare.

Ex his omnibus facile est intelligendum, primo remedia volatilia, diffusibilia, ad nervo-

rum vitam tendentia, admodum esse necessaria, cum sola tollere valeant affectionem primitivam. Multa sunt, quae hoc modo se ostendunt medico, nec necessarium est, his inesse vim febrifugam. Si vero remedium invenias, quod hanc duplicem exercere vim valet, tum res melius se habet et effectu certiore hoc est eligendum. Secundo autem attentio praecipua ad organa assimilationis est dirigenda, quae etsi modo deuteropathico, attamen sunt laesa. Qua ex causa his remediis diffusibilibus talia sunt addenda, quae functionem augent assimilativam. Nam si quoque nervos primarie affectos reduxisti ad statum priorem, attamen factor irritabilis tarde sequitur et hoc tempore recidiva perpetua sunt exspectanda. Necessarium ideo est, coniungere cum volatilibus tonica amara. Facile autem est medico, eligere talia, quae duplicibus his gaudent virtutibus. *Aromatica* et multa alia hinc sunt annumeranda. Laudanda est prae ceteris radix cariophylatae. Quae non solum virtute aromatica excellit, sed etiam vi quadam febrifuga. Tum calamus aromaticus est nominandus, remedium egregium ad tollendam febrem intermittentem. Si vero eligere velis her-

bam trifolii fibrini, corticem quassiae, herbam absinthii, radicem gentianae et talia similia, quae substantiis abundant amaris, sed parum aut nihil aromatici secum ducunt, semper diffusibile aliquid est admiscendum, ut factor sensibilis aequo modo respiciatur et irritabilis. Tonica pura haud conveniunt, uti experientia docet. Multa sunt, quae medicus, individualitate aegroti ductus, eligere et combinare potest gradibus diversis. — Tertio his vero pharmacis, quae ad primitivam laesionem spectant addenda sunt vera febrifuga, ut brevi tempore cesset paroxysmus. Quae quidem haud sunt necessaria, atque febris intermittens certe tollitur, si indicationibus duabus prius dictis sufficiatur. Sed hoc nonnisi longiore temporis spatio possit fieri et inde, ut iucundo modo et cito evanescat morbus, febrifuga sensu strictiori sunt addenda. Ut ergo omnibus satisfacias indicationibus ad sanandam febrim intermittentem, nervina, amara et febrifuga sensu strictiore sunt commiscenda. Hac combinatione facta certe quamcunque sanabis febrim intermittentem. — Si autem desorganisationes viscerum abdominalium vel aliae adsunt complicationes, hae, uti

iustum, respiciendae et secundum characterem pharmaca sunt modificanda.

His generalibus sententiis de febris intermittentis indole et sanatione ad lucem prolatis, iam observationem octanae narrabo. Me autem non fugit, haec additamenta ad theoriam febris intermittentis forsan hypothetica videri posse medicis nimis hippocraticis. Si autem lineamenta haec comparantur cum observationibus auctorum, facile inveniri potest, multa adesse, quae probant opiniones meas et certificant eas. Quod autem pertinet ad therapiam, facile intelligenda est veritas regularum, quae omnes praxi confirmantur. Inveniuntur apud auctores remedia omnia, etsi vage laudata, quae ego distinctiore proponere conatus sum indicatione.

OBSERVATIO
febris intermittentis octanae.

V. D., femina circa quinquaginta annos nata, iam dudum morbo arthritico laborans, plerumque fere diversis symptomatibus, ad illud malum spectantibus, lectum servare est coacta. Sed parca nonnisi nutrimenta sibi vindicare potest, qua ex re iam diu carebat omni vigore. Temperamento gavisa est cholerico, nec constitutione praedita fuit firma. Ceterum sana hucusque et nunquam prius febre laboraverat intermittente. Auctumno 1829 per hebdomadem totam se relaxatam, appetitu carentem sentit et talibus symptomatibus vexata, morbum exspectavit arthriticum more consueto. Sed subito die Veneris vespertino tempore hora septima horripilationibus multis correpta est et frigore. Sensationes frigoris et horripilationis ab infima ossis sacri parte exortae versus vertebram spinalem usque ad scapulam se extendebant. Hora una praeterlapsa exortus est calor, et quidem gradu vehementiore. Dolores capitis multi, sitis insatiabilis, inquietudo inconsueta. Perdurabat sta-

tus hicce usque ad horam undecimam noctis, quo tempore sudore largo est solutus. Mox somnus omnes involvebat molestias. Altero die expergefacta liberam se sentit, atque magnopere est gavisa, morbum arthriticum consuetum paroxismo uno finitum esse sperans. Laxitas membrorum omnium et alteratio appetitus remanserunt. Octava die (Veneris) tempore vespertino hora septima horror est reversus. Omnes sensationes, dolores ordine, uti in paroxysmo primo, sese monstraverunt. Calor sudorque secuti sunt, uti antea. Talis paroxysmus bis adhuc reductus est, hora dicta et cum tempore intermedio ipsi obvenere nulla alia morbi symptomata, suspicata tandem est, quatuor jam praeterlapsis paroxysmis, femina, febre se invasam esse intermittente. Quintum videre et observare paroxysmum, mihi data est occasio.

D. de doloribus magnis, non solum per totum abdomen vagantibus, sed etiam praecipue in inguinalibus regionibus propinquis fixis est conquesta. Paroxysmo quolibet dolores maximos in inferiore abdominis parte se sensisse dixit. Ructus, vomituritiones vomitusque adfuerunt. Doloribus capitis maiore gradu fuit

affecta, calor vehemens et sudor largus etiam huic paroxysmo finem imposuere. Tempore frigoris pulsus fuit parvus, frequens, urina limpida et pauca, sine omnibus criseos alicuius indiciis. Facies pallida, anxietas in scrobiculo cordis, horror in omnibus artubus et praecipue in vertebra per totam extensionem. Hora una circiter praeterlapsa calor subsecutus est frigus. Pulsus plenitudine crevit, respiratio facta est longior, tardiorque paulisper. Facies urinaque rubra, deliria pauca apparuerunt. Calor usque ad dimidium noctis durans solutus est sudore.

Si nunc omnia symptomata comparare conamur cum illis, in febribus tertianis et quartanis obviis, certe perspicuum esse debet hoc casu, sententias de origine diversarum febrium intermittentium propositas magna gaudere verisimilitate. Nam, uti dictum, extensio maior affectionis in nervis gangliorum quoque febrem apyrexiis producit longioribus. Inde in hoc casu totum abdomen a diaphragmate usque ad inguina fuit morbo correptum. Apparet quoque ex his, quartanam tertiana esse rariorem et octanam rarissimam. Nam functio assimilationis est vigentissima fortissimaque in parte

superiore, qua ex causa quoque hoc loco irritamentum quodcunque vel deprimens neutralisatur, ne ad partes tendere possit inferiores. Sic et illa vis seu materies specifica facile nervis organisque superioribus subigitur, ne progrediatur ad partes plures. Haec extensio maior affectionis quoque sanationem octanae reddit difficiliorem. Cum tractus intestinorum totus est alteratus et debilitatus, facile inde sordes et in superioribus et in inferioribus partibus colligantur necesse est. Itaque vomitiva simul et laxativa remedia erunt necessaria, ut tractus totus sordibus, supra et infra turgescentibus, liberetur. Sed cavendum est, ne adhibeantur laxantia debilitantia, uti salia neutralia. Factor irritabilis totius tractus simul cum sensibili est debilitatus; cum elevare necessarium est ad sanandam febrem intermittentem. Salia neutralia autem nervis musculisque aliquid concontrarii habent atque inimici. Eligenda ideo sunt talia medicamenta, quae vim laxativam conjungunt vi roborante. Praecipue hic R h e u m est laudandum, quod in casu proposito fausto successu adhibitum est. Quo dato, mixtura ex infuso-decocto radicis coriophylatae cum chi-

nino (gr. XV.) et extr. trifolii fibrin. et spirit. sulphur. aeth. (aa ʒj) aegrotae est praescripta. Paroxysmus, sumta hac portione, non est reversus. Febre sublata medicamenta data sunt nonnulla ad reducenda organa ad statum priorem; et quidem amara erant quibus addita fuit parva chinini dosis, ne oriri possit febris recidiva. Praecipue haec data sunt qualibet die Veneris et hoc modo plena perduravit sanatio.

VITAE CURRICULUM.

Ego Fridericus Guilelmus Pieper, confessioni catholicae addictus, natus sum Istrup, pago Guestphalico, die XXVII. mensis Iunii anno MDCCCVI., patre Guilelmo Antonio Pieper, matre e gente Benninghausen, utroque superstite, pietateque maxima colendo. Prima litterarum rudimenta sub vici parochi auspiciis edoctus, anno MDCCCXXIII. Padibornam Gymnasii Theodoriani aulas frequentaturus me contuli. Quatuor postea annis Gymnasio atque examine abiturientium absolutis, sub alas academiae Georgiae Augustae Göttingam properavi, ibi a Cl. Bergmann t. t. prorectore Magnifico in civium academicorum numerum sum receptus. Illic professorum Ill. praelectiones per semestre frequentavi hasce: Historiam naturae Cl. Blumenbach, Chemiam experimentalem Cl. Stromeyer, Anatomiam Cl. Langenbeck, Osteologiam Cl. Hempel. Tum semestre sequente Halam sum profectus, ubi Physiologiam cum Anatomia comparata

Cl. Meckel, Botanicen Cl. Sprengel, Mineralogiam et Geologiam Cl. Germar me docuerunt. Qua relicta Bonnae per annum frequentavi auditoria: ubi Cl. a Walther de pathologia et therapia morborum chirurgicorum, de operationibus et instrumentis, nec non de oculorum morbis rite cognoscendis et curandis, Cl. Naumann de infantum morbis, Cl. Müller de Pathologia generali et de semiotice, Cl. Noeggerath de geògnosia, Cl. a Münchow de Physice experimentali, Cl. van Calker de logice et psychologia audivi disserentes. Deinde per annum sequentem Heidelbergae interfui praelectionibus.: Cl. Tiedemann de anatomia et physiologia, Cl. Naegelè de arte obstetricia, Cl. Chelius de ophthalmiatrice, Cl. Puchelt de pathologia et therapia speciali. Atque mihi duces erant Cl. Tiedemann et Cl. W. Arnold in dissecandis cadaveribus, Cl. Naegelè in exercitationibus artis obstetriciae clinicis practicis, Cl. Chelius in chirurgicis, Cl. Puchelt in medicis. Denique adivi Berolinum, ubi Cl. Hermbstaedt pharmaciam, Cl. Hecker historiam medicinae me docuerunt. In exercitationibus clinicis chirurgicis Cl. a Graefe, in medicis Cl. Bartels mihi moderatores exstitere.

Ob causam vero nunc me admodum urgentem Summus Magistratus Rerum Sacrarum ac Medicarum et Institutionis Publicae veniam exoptatam

clementer mihi dedit, quadriennio nondum finito, libere atque impedite ingredi in examen rigorosum.

Iam nunc tentaminibus et philosophico et medico, nec non examine rigoroso rite absolutis, spero, fore ut dissertatione thesibusque palam defensis, summi in medicina ac chirurgia honores in me conferantur.

THESES DEFENDENDAE.

I.

Tussis convulsiva et febris intermittens morbus idem et nonnisi sede diversus.

II.

In medenda febre intermittente arsenicum minime adhibendum.

III.

Ligatura vasorum torsioni omnino praeferenda.

IV.

Venas resorbere contendo.

V.

Ulcus prominens remediis pharmaceuticis sanari non potest.